

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cek. računi: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Bolj po načrtu

Gospodarski zastoj zadnjih let čimdalje bolj kaže svoje posledice. Posameznik je omagal in živi samo še iz dneva v dan. Že zdavnaj je izgubil vsak pogum, da bi svoje izdatke razporedil po kakem načrtu in si skušal opomoči, letos do tu, drugo leto korak naprej, ker je prišel do žalostnega spoznanja, da tudi dohodkov ne prejema po kakem načrtu, ampak ta mesec tako, drugi mesec pa proti vsemu pričakovanju čisto drugače. Zato pa je postal hazardist: kar danes ima, danes porabi, čeprav kar tja v en dan. Od tod tudi to, da je danes prav za prav več veseljačenja (ne veselje!) in zapravljanja, kakor pa ga je bilo v sicer skopih, pa trdnih letih.

Ta nestalnost pa se je polastila tudi že javne uprave. Vse javne naprave razpadajo kakor hiša brez strehe. Kriza jih ni potegnila iz prometa, zelo pa je zmedla njih načrtno, na dolgo bodočnost preračunano vzdrževanje. Ceste so take, da so samo še za pešhojo, ki pa jo je nasilno moderno življenje že skoro popolnoma odpravilo, v naše bolnišnice si upa samo še bolnik, ki je že tako pri koncu, da se brani ne more, vasi, ki si družno z živino delijo vodo iz kapnic in solčno luč, ki je marsikje edina razsvetljava, vode naplavljajo njive, sipo in peskom, gorska pota trgajo hudourniki — vse je obrabljeno, vse škriplje. Javna uprava pa leto za letom daje lepe milijončke (vsaj po naših skromnih merah in še skromnejših zahtevah) za vzdrževanje javnih naprav. Toda vse te vsote se tako lepo razdrobe v nešteto majhnih del, ki kaj nezasluzeno nosijo naslov »javni« del, da koncem leta prav po ribniško »nej d'narja nej blaga«.

V proračunskem letu 1935-36 je banovinski sklad za javna dela (samo tega imamo tu v mislih, da bi se lotili kakšnega širšega »fonda«, si skoro več ne upamo) namenil javnim delom 9.152.034 din. Ta vsota se je razdelila na 36 cestnih del v skupni vsoti 4.876.750 din, na 40 hidrotehničnih del v skupni vsoti 2.473.284 din, in na 27 del za zagraditev hudournikov v skupni vsoti 1.780.000 din. Danes se pa lahko mirne duše vprašamo: Katera pokrajina, ako smemo to ubogo banovinsko razdeliti iz na pokrajine, ima dobre ceste v slovenskem oziroma evropskem pomenu besede? Katera pokrajina je iz te vsote, ki je že ni več, preskrbljena s pitno vodo? Kje je odpravljena nevarnost, da hudourniki ne bodo izpodjedali in odnašali rodovitne zemlje? Na tistih 27 ovinkih morda res ne več, kako pa bo ob prvem naliivu nekaj metrov zgoraj ali nekaj metrov spodaj?

In vendar je 9.152.034 din že takšna vsota, da bi danes morala javna uprava za njo pokazati več kakor pa more. Toda brez načrta se je razdrobila, kakor se brez načrta že leta in leta drobi milijoni državnega denarja. Sprčo čudne politične gonje, ki je bila še pred nedavnim časom pri nas v cvetju, pa človek tudi težko verjame v popolno nepristranost pri ocenjevanju potreb. Saj vemo, da je imela deputacija, ki je bila podprta od boljših političnih zvez, več uspeha kakor pa cela procesija prosilcev, ki niso bili pri nobenem izmed vladajočih »dobro zapisanic«, in da so vsi uradi prošnje, ki je bila opremljena s politično bolj sorodnimi podpisi, z večjim strahom vzeli v roke kakor pa vlogo župana, ki ni spadal v ta trdo zaklenjen krog. S tem nečemo reči, da so bila zgornja navedena dela nepotrebna, toda odprta so vrata dokazom, da je bilo in je še celo vrsto bolj potrebnih del. Ako se je mogla javna koroza nekaznovano pristransko deliti zakaj se ne bi mogel kredit za javna dela?

Vse drugačen bi bil uspeh, ako bi se take vsote porabljale po nekem načrtu za izboljšanje te ali one pokrajine. Če so že razmere take — žalibog, da so —, da ne moremo vseh pokrajin hkrati podpirati tako kakor bi bilo treba in kakor zaslužio, nam to še ne sme biti v izgovor, da krparimo, tu malo, tam malo. Letos v eno pokrajino 9 milijonov, drugo leto v drugo, tako deset let in več, vedno po treznem, da dolgo bodočnosti zasnovanem načrtu. Ako bi tako delali vsa leta po vojni, bi bila Slovenija danes gotovo vsa drugačna kakor pa je. Pokrajine vpijejo po velikih delih: Bela Krajina že desetletja moleduje za vodo in luč, Barjani se že desetletja boje poplav. Mura prestopa bregove kljub vsem fondom za javna dela, Savinja še danes ni regulirana, čeprav vsako leto naredi škodo za lepe milijone, gorenjske ceste, nekdanje gladke kakor miza, so po vsaki zimi in vsakem poletju bolj podobne kolo-vozom, itd., itd., — polja za načrtno delo dovolj. Le poguma je treba, da si načrt napravimo in da se otresemo tistega plašljivega duha, ki se je razpredel po celem svetu in ki se izživlja v boječem pričakovanju revolucije, češ, potem je pa itak vsega konec, do takrat se bomo pa že kako pretokli. Pa ni tako. Ceste, vodovodi, izsušena močvirja, s kamnom obložene struge — vse to razje šele zob časa in kdor se po načrtu in z vztrajnim pogumom bori proti težavam, ki stiskajo ljudstvo, bo mogel tudi preprečiti, da bi si ljudstvo v slepi revoluciji iskalo izhoda. vsaj dokler je v ta namen poleg drugih duševnih in gmočnih sredstev na razpolago še čez 9 milijonov na leto.

Brezposelnost je pa posebno poglavje. Tujski promet in brezposelnost — to sta dva edina nagiba, ki nas še priganjata k delu. Bogve, ali bi sploh še kaj mignili, ako bi ne bilo tujcev in brezposelnih?

Brezposelnost se pobija — to so svetovno znani recepti — s podporami in javnimi deli. Podpore v boju proti brezposelnosti je moglo iznajti samo tisto pogansko, ki jo je povzročilo, ki je z močjo oblasti ali vsaj pod njeno tiho zaščito tako prenasitilo trg s produkti, da je moralo na tisoče in tisoče delavcev od dela proč v negotovo čakanje, dokler trg nakopičenih produktov ne porabi, oziroma ne plaha. In da bi ti čakajoči ne postali nevarni, jih je to pogansko začelo tolažiti s podporami, ki jih je z močjo oblasti utrvalo od zaslužka tistih, ki so še ostali pri delu. Kakor hitro pa človek spozna, da je mogoče — čeprav bolj vagabundsko — živeti tudi brez dela, kot mučeniška žrtve

Vznemirljiv razvoj na Japonskem

General Araki — diktator?

Upornikov nikdo ne preganja iz zasedenih poslopjij

General Araki

Singapore, 28. febr. b. Po privatnih, toda zanesljivih poročilih iz Tokia se je položaj še poslabšal. Vstasi niso izpolnili svojih obljub, temveč so ponovili svoje zahteve. Pogajanja z njimi so prekinjena. Vstasi sploh nočejo ničesar slišati o tem, da bi zapustili zavzeta poslopja in se vrnili v vojašnice. Rok drugega ultimata je že tudi potekel. Zaradi izredno kompliciranega položaja so neprestano posvetovanja med vrhovnimi poveljniki japonske armade, na katerih se sklepa, kaj bi bilo treba ukreniti za hitro zadušitev upora, ki pa naj bi bila kar mogoče poceni. Danes je ves promet v Tokiu ustavljen in ponovno je uvedena še strožja cenzura kakor včeraj. Po najnovejših poročilih je prišlo v nekaterih delih Tokia že do krvavih borb.

Tokio, 28. febr. b. Še vedno ni znano, kako se bo rešila kriza, ki je nastala vsled vojaškega državnega prevrata. Vlada doslej še ni ničesar storila, da bi vrgla vstase iz zasedenih javnih poslopjij in skuša še vedno doseči miren sporazum z njimi. Poslopja, v katerih se nahajajo revolucionarji, so obkoljena s težkim kordonom vojaštva. Vstasem pa nosijo v poslopja hrano, kakor da se ne bi ničesar zgodilo.

Zagonetka za vse pa je, da so revolucionarji izginili iz poslopja notranjega ministrstva, ne da bi kdo vedel kako. Davi je bila ta palača popolnoma prazna. Mesto je tudi danes nudilo sliko pravega vojaškega taborišča, ki je pripravljeno na težke borbe. Okrog cesarskega poslopja so vojniki kar trdi od mraza, kajti v Tokiju že dva dni divja strašna zima in sneg neprestano naletava z vsi silo. Čeprav so delavci odšli davi na svoje delo v tovarne, se povsod z veliko napetostjo pričakuje razvoj dogodkov. Poudariti je treba, da imajo revolucionarji za seboj ljudstvo, ki javno simpatizira z njimi. Tega se zavedajo tako politični, kakor tudi višji vojaški krogi, ki se bojijo, da ne bi prišlo do resnejših komplikacij. Zaradi tega je kronski svet vso noč zasedal ter skušal najti izhod, ki naj bi po možnosti ne zahteval nobene krvi več.

Davi je prikorakalo v mesto nekaj polkov iz bližnjih pokrajin, ki so prevzeli dolžnost nadzorstva nad mestom. Luka je polna vojnih ladij, ki so prispele v teku včerajšnjega dne iz Jokohame. Trdi se, da je s prihodom vojne mornarice položaj vlade znatno ojačan, kajti znano je, da večina višjih častnikov cesarske mornarice ni razporejenih za prevrat in bi lahko ravno to njihovo zadržanje spravilo revolucionarje do popolne kapitulacije. Predvidevajo pa, da bo v vsakem primeru prišlo do krvavih spopadov, ki znajo dovesti do splošne revolucije v državi. Nagli sod deluje.

7 in pol milijonov za vseučiliško knjižnico

Belgrad, 28. febr. m. Na intervencijo obeh slovenskih ministrov je na svoji današnji, sepi upravni odbor Državne hipotekarne banke odobril posojilo v znesku 7.500.000 Din za zgraditev vseučiliške knjižnice v Ljubljani. — Izplačilo katerega so v proračunskem predlogu določene potrebne anuitete. S tem je gradnja vseučiliške knjižnice v Ljubljani zagotovljena. Pričetek gradnje je odvisen še od nekaterih formalnosti. V isti zadevi se mudi v Belgradu tudi rektor ljubljanske univerze dr. Makso Samec.

kapitalizma, ne bo nikoli več delal. Več privlačnosti je v skromnih podporah in pohajkovanju brezposelnega, kakor pa v trdem delu in skromnem zaslužku zaposlenega. Koliko milijonov se je že tudi iz našega javnega denarja razdelilo v obliki podpor med brezposelne? Proti brezposelnosti pa je edino pametno sredstvo — posel in nič drugega! In javne potrebe iščejo delavcev. Le denar, namenjen za podpore, bi bilo treba obrniti v plače za delo, to je, te fondе združiti z že obstoječimi fondy za javna dela in delati — po načrtu. In tistih majhnih del, kjer nekaj najbližnjih, oziroma takih, ki imajo največjo protekcijo, zasluži ne-

Uporniki se še niso udali

Tokio, 28. febr. c. Ob 13.30 popoldne je potekel rok drugemu ultimatumu, ki je bil dan upornikom, da naj se vrnejo v vojašnice. Uporniki pa niso hoteli zapustiti svojih položajev. Vojaški poveljnik mesta je preko radija sporočil prebivalstvu, da se uporniki drže še samo v delu mesta, ki se imenuje Nagataši. Začasni ministrski predsednik Goto se pogaja stalno z generalom Arakijem. Bajje sestavljata vojaško diktatorsko vlado. Opoldne je odstopil predsednik vladarskega tajnega sveta baron Iki, ki je velik nasprotnik vojaške stranke.

Tokio, 28. febr. c. Ob 21.15 zvečer po japonskem času uporniki še niso zapustili zavzetih palač. Vojaški poveljnik mesta je dal nalepiti letake po mestu in poziva prebivalstvo, da naj ostane mirno. Nad mestom je proglašeno obredno stanje.

Upor posadke v Osaki

Shanghai, 28. febr. c. Iz Tokija poročajo, da se je uprla vsa posadka v Osaki. Potrdila te vesti še ni.

Vse zveze prekinjene Araki diktator?

London, 28. febr. b. Po najnovejših vesteh iz Tokija vlada še vedno negotovo stanje. Radio-telefonske in brzojavne zveze so bile davi popolnoma prekinjene. Vse vesti od davi

Od ponedeljka - do srede

Pregled krvavih dogodkov v Tokiju

Dopisniku »New York Timesa« v Tokiu se je posrečilo poslati v domovino radijsko poročilo o poteku dogodkov na Japonskem. Poročilo pravi: Nacionalistična revolucija v Tokiu je dosegla svoj namen. Med uporniki in vodstvom armade je obstojal tajen dogovor, še preden je upor izbruhnil, tako da sta obe strani igrati ves čas že vnaprej dogovorjeno vlogo v tej drami. Tudi kompromis je bil seveda sklenjen vnaprej: da se namreč ustanovi avtokratična militaristična vlada, ki bo nasledovala politiko japonske ekspanzije v Aziji. Politika meščanske finančne družbe, ki ji je načeloval Takaheši in jo je podpiral mikadov največji zaupnik, princ Šajoni, in katera se je opirala na parlament, je likvidirana in bo odslej politika Japonske v rokah vrhovnega vodstva armade.

Odločilno jutro

Vse po tajnem dogovoru

V četrtek 27. februarja se je zbrala začasna vlada, na čelu ji predsednik Goto, v sobi, kjer se zbirajo navadno člani cesarske hiše oziroma cesarja, kadar prisostvuje sejam ministrskega sveta. Obenem so dospeli v Tokiu nekateri polki, ki so bili poklicani, da okrepijo vladne sile. Z njimi vred je prišel cesarjev brat Čičiba in njegov napol brat, princ Takamacu. Topovi vojnega brodograja so bili ves čas do ranega jutra v petek naperjeni na mesto, dočim je v Tokiu samem vladalo najstrožje obsedno stanje in je cenzura prepovedala vsako vest, ki ne bi bila od nje odobrena. Najvažnejše točke glavnega mesta pa so zasedli in zastražili vojniki cesarske garde, tokijske garnizije in mornarških strelcev. Takoj jutraj pa so se zbrali vsi armadni generali. Vstati pa so imeli zastraženo palačo vrhovnega generalnega štaba, ministrskega predsedstva in parlamenta. Rezultat posvetovanj začasnega kabineta in pa generalov je počasi privedel do kompromisa.

Kompromis:

Mikado bo zopet predstavljal solčno boginjo

Vodje vstaveh pa so se bili zbrali že v četrtek ob 8 v oficirskem domu. Generali, ki so se bili podeli vstasem, so jim svetovali, naj nehajo s svojim početjem, ker bi se sicer morala rabiti sila. Toda vse to je bila sama finta. Vstasi so se podali na svoje posvetovanje v svoj glavni kvartir v ministrskem predsedstvu in so po eni uri poslali generalom svoje delegate, in sicer v policijsko ravnateljstvo, kjer so slovesno izjavili, da so se sklenili vdati in sprejeti kompromis. Generali so to sprejeli, nakar so vstasi začeli izpraznjevati poslopja, katerih so se bili polastili v sredo, 26. februarja, jutraj. Besedilo kompromisa še ni objavljeno, vendar pa je znana glavna baza. Sklenjeno je, da bodo tisti, ki jim bo mikado poveril vlado, storili vse, da se ustvari

prihajajo samo od zunaj Japonske, ki je povsem odrezana od ostalega sveta. Prav zaradi tega je tudi težko vedeti, kaj se dogaja na Japonskem. Po včerajšnjih posvetovanjih se je govorilo, da bodo vstasi izpraznili zasedena poslopja v petek jutraj ob 8. Davi pa se je položaj že ob 7 zelo poslabšal in so bile ponovno ukinjene vse zveze z inozemstvom. Včeraj je imel mikado konferenco z bivšim vojnim ministrom Arakijem, katere potek pa ni znan. Razširile pa so se vesti, da bo general Araki proglasil vojno diktaturo na Japonskem. Vesti se niso potrjene z uradne strani. Tudi admiral Osumi je imel važen sestanek z visokimi častniki japonske vojne mornarice, vendar pa se o vseh sestankih molči.

Vojna v enem mesecu

Shanghai, 28. febr. b. Dopisnik Reuterjevega urada poroča, da je po njegovih informacijah v Tokiju nastopila najbolj kritična doba. Ustasi niso izpolnili svojih obljub ter so ostali še nadalje zabarikadirani v javnih poslopjih.

Po mnenju japonskih vojnih krogov bo v enem letu sovjetska armada na Daljnem vzhodu tako močna, evropske oblasti pa bodo med seboj tako popravile svoje odnose, da ne bo mogoče izvesti nobenega japonskega načrta več. To je tudi glavni vzrok, ki je pobudil japonske vojne krove, da so se odločili na takšen korak. Vojna mora izbruhniti v enem mesecu.

najprisrčnejše sodelovanje med armado in ljudstvom, ki se bosta strnila združeno okoli krone. Vendar pa se zdi, da bo mikado, ki že od nekdaj ne uživa posebnih simpatij v nacionalističnih krogih, izgubil vsak političen vpliv in da bo večinam samo za posvečeno božestveno osebo v svoji palači, v kateri bo predstavljal solčno boginjo Amaterasu, dočim bo politiko delala armada oziroma moderni japonski fašizem.

Vse lepo pripravljeno

Uporni častniki morajo sedaj napraviti harakiri

Vstaska četa je bila prav za prav majhna. Štela je samo 900 mož, katerim so poveljevali višji častniki Ando, Jamačuki, Novaka in Jašijo. Zdi se, da bodo ti štirje zavoljo reda, morali plačati račun za celo vstajo. Prav za prav bi morali priti pred vojno sodišče, ker so prevzeli poveljstvo nad vojniki brez povelja. Toda vojno ministrstvo jim je dalo na izbiro, da sami izvršijo tako zvani harakiri, to je samomor, ki pomeni po japonskem izročilu najčastnejšo smrt vsakega domoljuba. Zaenkrat se še vedno nahajajo v poslopjih, ki so jih bili zasedli.

Kakšna bo nova vlada, se še ne ve. Kot ministrski predsednika se imenujeta korejski guverner Ugaki in princ Kanoje. V petek, 28. februarja, so se že začeli razgovori med voditelji armade in politiki o sestavi nove vlade. Brez dvoma bo v novi vladi sedelo nekaj oseb, ki uživajo zaupanje nacionalistov.

Dežela sama je popolnoma mirna, čeprav je uboj toliko znamenitih političnih oseb napravil povsod najgloblji vtis. Dokler se ne sestavi nova vlada, bo prevzel vodstvo države poseben državni svet, ki bo sestavljen iz princev krone in iz tako zvanih »modrecev«, ki uživajo splošno spoštovanje vsega naroda. Kar se tiče razporeženja inteligence pa tudi kmetijskega ljudstva, je popolnoma na strani vstascev. Pravijo, da so ravnali »v resničnem japon-

Vojni minister general Hataši, ki vodi borbo za uporniki

skem duhu». Vrhovno vodstvo armade je tudi objavilo po radiu manifest na ljudstvo, v katerem pravi, naj bo popolnoma pomirjeno, ker je slava japonska vlada tako močna, da se bo vse izvršilo v miru in redu. V tem proglasu se opazi tudi ostro politični stranki »minsejto«, to je liberalcev,

Nadaljevanje na 2. strani.

Ljubljanski proračun za l. 1936-37

Proračun izkazuje 103,759.657 Din dohodkov in ravno toliko izdatkov

Ljubljana, 28. februarja.

Lepo dediščino je zapustila prejšnja občinska uprava v Ljubljani. Dolgov nič koliko, marsikakšen nered v občinski upravi, poleg tega pa je sklenila toliko stvari, za katere ni bilo nobenega proračunskega kritja, kratka občinsko gospodarstvo je bilo res »sijajno« in samo »Slovenec« je bil tisti, ki je rušil mir na magistratu, drugače bi slo vse po starim, že ugasljenih potih naprej v »korist našega mesta« itd. Nova občinska uprava je prevzela to dediščino in je njena naloga sedaj popravljati napake prejšnjega režima na magistratu in skrbeti za občinske finance in gospodarstvo, da bodo prišle zopet v pravi red.

Delo na novem proračunu se je nekaj zavleklo, to pa iz razumljivih razlogov, na eni strani imamo inkorporacijo okoliških občin, na drugi strani pa je pri sestavi proračuna bilo potrebno vnesti kredite, ki so nastali radi sklepov prejšnje občinske uprave.

G. županu dr. Adlešiču, ki se z vsemi silami trudi spraviti v normalni tir občinsko gospodarstvo in finance, je bil prvotno predložen proračun v višini 113 milijonov izdatkov in 87 milijonov Din dohodkov, z drugimi besedami s primanjkljajem 26 milij. Din. Seveda je bilo razumljivo, da so posamezni oddelki predlagali tudi take stvari, ki so se dale brez skode odložiti za eno leto dni. Po podrobnem in dolgotrajnem delu je uspelo znižati izdatke na 103,759.657 Din, pod katero vsoto sestavljajo proračuna niso mogli iti brez škode za občinsko gospodarstvo.

Tako je bil predložen sedaj proračun izdatkov v znesku 103,759.657 Din in ravno toliko dohodkov. To so redni izdatki in dohodki. Poleg tega je predložen tudi izrednih izdatkov za 7,523.374 Din, katere bo treba kriti s posojili. Dosedanji proračun je izkazoval izdatkov za mestno upravo 45,602.259 Din, toda upoštevati je treba, da je bil to samo proračun izdatkov za mestno upravo, dočim so bili proračuni podjetij ločeni od tega in ne izkazani v tem znesku. Za 1936—1937 so namreč navodila finančnega ministra za sestavo proračunov taka, da mora obsegi proračun tako izdatke mestnega zaklada, uprave kakor tudi izdatke mestnih podjetij itd. Če v novem proračunskem predlogu izločimo podjetja, odpade na upravo 57 milij. 777.086 Din izdatkov, torej je novi proračun za 12,174.827 Din višji kakor dosedanji.

Izdatki mestnih podjetij kakor tudi dohodki so ostali v glavnem neizpremenjeni.

Iz proračuna je razvidno, da so se zmanjšali osebni izdatki za skoro 1 milijon Din pri mestni upravi, dalje so se zmanjšale pokojnine za nad pol milijona dinarjev. To znižanje bo deloma doseženo z redukcijo plač mestnega uslužbenstva, vendar pa bodo plače mestnega uslužbenstva presegale plače odgovarjajočih položajev državnih uslužbencev. Nadalje je v novem proračunu že dosežen prihranek s tem, da je Mestna hranilnica znižala občini obrestno mero za njena posojila od 7 na 6% in znaša ta prihranek 1.1 milij. Din.

Oda povečanja kreditov za izdatke odpade na kredite, potrebne radi sklepov prejšnje občinske uprave, odn. radi okoliščin, nastalih v dobi prejšnjega občinskega sveta, za anuitete za posojila itd. nad 7 milij. Din, skoro 2.9 milij. je kreditov za kritje nepravilnih obveznosti bivših občin Moste, Šiška, Vič, okoli 2 milij. pa odpade na izdatke za priključene občine, za anuitete njih posojil itd.

Izdatki

	1936/37	1935/36
Osební izdatki	19.2	21.55
Materijalni izdatki:		
obče upr. oblast	2.5	1.4
osebna in dom. varnost	1.53	1.51
prosveta	1.3	1.0
finančna stroka	10.9	9.2
gradbena stroka	8.4	6.6
zdravstvo	1.52	1.61
trgovina, industrija itd.	0.1	0.24
obč. gospodarstvo	1.3	1.0
vrtnarstva itd.	0.6	0.62
dotacije, podpore itd.	3.65	1.98
prenešen delokrog	0.12	0.09
ostali izdatki	2.9	0.5
obvezn. priključ. občin	2.9	—
mestna podjetja	41.8	34.0
proračunska rezerva	0.6	0.3

Tako uvodoma moramo poudariti, da je zvišanje proračunov mestnih podjetij le navidezno, ker so doslej nekatera podjetja izkazala samo čiste dohodke, v novem proračunskem predlogu pa izkazuje vse dohodke in izdatke, ne samo čistega donosa podjetij.

Pregled izdatkov po strokah

Med osebnimi izdatki je na novo vnesena v proračun plača podpredsedniku mestne občine v znesku 48.000 Din letno. Drugače so prejemki občinskih uslužbencev znižani za 0.8 na 11.12 milij. Din, pokojnine za 0.55 na 13.15, osebne nagrade in doklade se povečajo za 0.06 na 0.25, prejemki nameščencev podjetij se zmanjšajo za 0.7 na 4.2, prejemki nameščencev priključenih občin za 0.21 na 0.35 milij. Din.

Med materijalnimi izdatki so narasli splošni uradni stroški za pisarnske potrebščine, stroški za uradne prostore, za nakup in vzdrževanje inventarja, pošto in telefon, za službeno obleko za mestne služitelje in uslužbence dohodarstvenega urada, nadalje razni režijski stroški, ekspenzar pravnim zastopnikom. Popolnoma nova je postavka v znesku 172.540 Din za inkorporacijske stroške. Zmanjšali pa so se stvarni izdatki za statistični urad.

V partiji osebna in imovinska varnost so se predvsem povečali izdatki za državno policijo od 877.000 na 948.930 Din, dočim so izdatki za tržno nadzorstvo in poklicno gasilstvo le malo zvišani.

Izdatki za narodno prosveto so se n. pr. znižali za vzdrževanje osnovnih šol, na drugi strani pa so se še v večji meri povečali izdatki radi na novo došlih šol v okoliških občinah. Ti znašajo 0.21 milij., drugi šolski izdatki so ostali v glavnem neizpremenjeni.

Finančna stroka izkazuje povečanje izdatkov za obresti in amortizacijo posojil za 1,681.000 na 10,873.000 Din, to je pripisovati prevzemu posojil okoliških občin, za katerih obresti in amortizacijo je potrebno letnih 956.000 Din. Drugače pa so se povečali izdatki za posojila pri Poštni hranilnici za regulacijo Ljubljance, Državni hipotekarni banki za zgradbo Trgovske akademije ter za posojilo Osrednjega urada za zavarov. delavcev v Zagrebu.

Povečanje izdatkov gradbene stroke je deloma v zvezi z novimi izdatki za to stroko v inkorporiranih občinah in skupnem znesku 0.45 milij. Din. V samem mestu pa znaša povečanje 1.33 milij. Din. Ker pa je način proračuna bistveno izpremenjen

v primeri z 1935—1936, ne moremo dati podrobnih pojasnil. Navajamo le, da so mezde delavstva proračunane na 2.75 milij., splošni materijalni izdatki pa na 3.12 milij. Din, razna dela na 0.98 milij. Din. Nove so gotove postavke: prenosna taksa za prevzem nekaterih objektov.

V izdatkih za narodno zdravje so zmanjšani izdatki za reševalno postajo od 0.27 na 0.19 milij. Din, bolniško oskrbni stroški od 0.38 na 0.25 itd. Postavka 600.000 Din kot dotacija drž. bolnišnici v Ljubljani je ostala neizpremenjena. Povečana je postavka za desinfekcijo od 27.000 na 63.500 Din.

Socialno skrbstvo zahteva večje izdatke za zavetišče za onemogle za 0.06 milij. in za starostno skrbstvo za 57.000 Din. Za socialno skrbstvo priključenih občin je namenjenih 335.000 Din.

Zmanjšanje postavke za trgovino, industrijo, obrt in turizem je pripisovati prenosu postavke 154.000 Din partijo finančna skupina in ostale izdatke.

V občinskem gospodarstvu so se povečali izdatki za vzdrževanje občinskih poslopij radi nujnih del od 336.060 Din na 550.000 Din, za davke in dopolnilne prenosne takse od občinskih poslopij in zemljišč za 0.09 na 0.6 milij. Din.

V partiji: dotacije, podpore in subvencije je ostala neizpremenjena podpora gledališču v znesku 350.000 Din, Narodni galeriji 40.000 Din itd. Veliko povečanje te partije pa gre na račun vnosa zneska 1.909.166 Din kot prispevek amortizacijskega fondu E% obligacijskega posojila, tako da je ta partija prav za prav zmanjšana.

Največ pozornosti Ljubljancem pa zasluži partija: ostali izdatki. V tej so najprej povečani izdatki za pokojninsko, bolniško in starostno zavarovanje, za jamstveno zavarovanje, za vzdrževanje ljubljanskega aerodroma itd.

Nove pa so postavke: Za likvidacijo računov Trgovske akademije in zavarovalnico v znesku 803.748 Din, za nakup opatijskih tramvajskih vozov 373.046 Din, za tlakovanje ob tramvajski progi Šiška—Št. Vid 300.000 Din, za telefonsko centralo 302.820 Din in za takso na pogodbo, sklenjeno med mestno občino Ljubljansko in Kranj, dež. elektrarnami v znesku 375.000 Din in za nakup nepremičnin 41.919 Din. To je skupno čez dva milijona, za katere bi bilo prav za prav potrebno kritje že v prejšnjem proračunu.

Neporavnane obveznosti priključenih občin znašajo: Moste 1,577.950, Vič 757.802 in Zg. Šiška 545.546 Din.

Proračunska rezerva je povečana od 0.3 na 0.6 milij. in je razdeljena takole: 0.2 milij. Din za premalo predvidene izdatke, 0.4 milij. pa za nepredvidene izdatke.

Stvarni izdatki mestnih podjetij so proračunani takole: kladnica 3.4 (3.2), vodovod 11.4 (7.3), pripraga 1.4 (1.25), elektrarna 18.2 (16.85), plinarica 4.8 (4.3), pogrebni zavod 2.36 (0.87) in zastavljavnica 0.23 (0.27) milij. Din.

Izredni izdatki

Proračun izrednih izdatkov znaša 7.5 milijonov Din, od tega odpade 2,523.374 Din za regulacijo Ljubljance in 5 milij. za zgradbo šole za Bežigradom. Dosedanji proračun izrednih izdatkov je znašal 17.6 milij. Din. Izredne izdatke namerava kriti mestna občina z donosi posojil v navedene svrhe.

Dohodki

Razdelitev proračuna dohodkov je naslednja (v milijonih Din):

	1936/37	1935/36
obč. dokl. k drž. davkom	8.87	6.63
takse	10.0	8.72
trošarina	24.22	19.18
odkupnina za osebno delo	0.15	0.2
dohodek od imovine	11.4	8.5
narodno zdravje	0.4	0.36
socialno skrbstvo	0.08	0.1
doh. podjetij in ustanov	46.03	—
ostali dohodki	2.54	1.14
razni dohodki	0.3	0.13

Občinske doklade na državne neposredne davke so znašale doslej 45% in je bil dosedanji proračun na 6.63, novi proračun pa računa s povišanjem doklad na ca. 60% in s tem tudi na povečanje donosa na 8.87 milijonov dinarjev.

Tudi donos takse je proračunan z višjim zneskom in sicer za 1.3 milij. Din. Nekaterih taks donos je revidiran z ozirom na faktični donos, nekatere takse pa bi se imele povečati. Tako je proračunano za takso za prenos nepremičnin 1.27 milij. Din, dočim je znašal doslej donos 0.5 milij. Din. Pri tem pa bi odpadla prirastkarina, katero smatrajo za zelo nezanesljiv vir dohodkov, ki povzroča tudi mnogo pritožb, ker je odmerni postopek zelo težak in človek ne more naprej vedeti za predpis prirastkarine, kar pa je potrebno pri vsaki kalkulaciji. Občina pobira prav za prav dve davščini od prenosa nepremičnin, pa se sedaj predlaga samo povečanje takse na prenos nepremičnin, dočim bi prirastkarina odpadla. Prirastkarina je bila proračunana na 0.6 milij. in bo nova postavka odgovarjala približno dosedanji postavkam za obe davščini. Povečanje je tudi proračunski donos davka na potrošnjo v gostilnah, kjer upajo dobiti povečani znesek z revidiranjem te davščine. Najznamenitejše povečanje med takсами pa prinaša kanalska pristojbina in sicer od 1,609.500 na 3,158.542 Din. Kanalska pristojbina pri starih hišah naj bi se zvišala od 2 na 3%, pri novih hišah pa od 1 na 3% in bi bile nove ter stare hiše glede kanalske pristojbine izenačene. Gostaščina za stare hiše bi znašala neizpremenjeno 3.5%.

Donos trošarine je proračunan na 24.22 (19.18) milij. in je gotovo namera občinske uprave izpremeniti uvoznine, odn. trošarine.

Dohodek od imovine izkazuje znatno povečanje donoskov za vzdrževanje in porabo cest in sicer skoro za 3 milij. Din. Te doneske plačujejo predvsem mestna podjetja in je pri nekaterih tudi predvideno večje plačilo teh zneskov kot n. pr. pri vodovodu za 3.2, zmanjšanje pri elektrarni za 0.2 milij. Din.

Upravni prispevki mestnih ustanov so proračunani na 1.46 (0.12) milij. Din.

Po novem predlogu proračuna je računati tudi na večji donos vodarine, vodovodne naklade, ki je vsebovana v proračunu mestnega vodovoda. Povečanje proračunskega donosa znaša 3.75 milij. Din. Vodovodna naklada naj bi se zvišala pri starih hišah od 6.5 na 8.5%, pri novih hišah pa od 4 na 8.5%. Tako bi bile nove in stare hiše glede vodovodne naklade izenačene.

Vajeniški dom in mestna občina

Mesto nujno potrebuje prosto re sedaj ljubljanska njega vajeniškega doma v šentpetrski vojašnici za nalezljive bolezni — Kako bi se na boljše in najlepše rešilo uprašanje vajeniškega skrbstva

Ljubljana, 28. februarja.

Po zakonu o nalezljivih boleznih bi morala Ljubljana že pred dvema letoma postaviti svojo lastno bolnišnico za nalezljive bolezni. Dokler pa nima lastne bolnišnice, mora prispevati letno Din 600.000 za vzdrževanje splošne državne bolnišnice. To plačevanje pomeni zanj zelo težko breme z ozirom na tako neugoden finančni položaj.

Zaradi tega si sedanja občinska uprava v Ljubljani nemurno prizadeva, da bi našla kakšne primerne prostore, v katerih bi mogla urediti lastno bolnišnico. Strokovna komisija je pregledala razne mestne objekte in končno ugotovila, da bi najbolj odgovarjali od vseh mestnih objektov za ureditev začasne bolnišnice st. anji prostori Vajeniškega doma v Šentpetrski vojašnici. Adaptacija bi bila minimalna, največ 30.000 Din. Zato se je mestna uprava odločila urediti začasno bolnišnico v teh prostorih in je prosila upravo Vajeniškega doma, naj ji da te prostore na razpolago, Vajeniškemu domu pa je nudila druge primerne prostore v sredini mesta.

Uprava Vajeniškega doma pa žal ni pokazala pravega razumevanja in socialnega stremeljenja sedanje mestne uprave. Pa tudi ne hvalečnosti napram mestni upravi, ker ji je omogočila ustanovitev in otvoritev Vajeniškega doma in katera mora tudi v največji meri vzdrževati Vajeniški dom.

Do ustanovitve Vajeniškega doma je prišlo na naslednji način: Do leta 1933 je imel v Šentpetrski vojašnici prostore Invalidski dom. Tega leta pa je bil Invalidski dom opuščen in opremljeni prostori so ostali prazni. Ljudem iz takratnega režima je prišlo na misel, da bi se v izpraznjenih prostorih ustanovil in uredil Obrtniški vajeniški dom. Na podlagi anket zastopnikov banske uprave, Zbornice za TOI, občine in Obrtniškega društva je prišlo do dogovora, da se ustanovi Obrtniški vajeniški dom. Vložena so bila pravila, ki jih je takratni ban dr. Marušič dne 13. aprila 1933 potrdil. Po teh pravilih je bil ustanovljen Obrtniški vajeniški dom za dravsko banovino z namenom, da dobe v njem potrebno oskrbo in vzgojo nedoletni dečki, ki se po končani osnovni šoli učijo rokodelstva. Uprava zavoda je po teh pravilih postavljena pod devetčlansko kuratorijo, v katerega pošilja po enega člana banovina, mestna občina, Zbornica za TOI, Zavod za pospeševanje obrti. Okrožni odbor obrtniških združenj, štiri člani pa Obrtniško društvo v Ljubljani. Obrtniškiemu društvu pa je poverjeno tudi poslovanje uprave, vodstva in neposredno nadzorstvo kot pooblaščenca kuratorija. Društvo nastavlja posebnega upravnika, sprejema in odpušča službeno osebo in vodi sploh vse posle. Predsednik kuratorija je vsakokratni predsednik Obrtniškega društva. Banske uprava je prepustila zavodu v brezplačno uporabo vse inventar dosežanega Invalidskega doma, mestna občina pod županom g. dr. Pucem pa za 20 let vse prostore brezplačno v najem. Prav tako za 20 let podeljuje kuratorij v čl. 10 pravil Obrtniškiemu društvu upravo, vodstvo in nadzorstvo doma. Predlog, ki ga je tedaj Pičmanovo Društvo jugoslovanskih obrtnikov vložilo na župana dr. Puca in bana dr. Marušiča, naj se poleg zastopnikov banovine in mestne občine imenuje v kuratorij 5 zastopnikov iz vseh obrtniških društev s sedežem v Ljubljani.

Najbolj zaposleni gasilci v državi

Občni zbor gasilske župe Maribor-desni breg - Lani 84 požarov

Maribor, 28. februarja.

Te dni je bil občni zbor gasilske župe Maribor-desni breg, katerega so se udeležile vse v župi včlanjene čete po svojih delegatih. Navzoč je bil tudi okrajni glavar dr. Šiška, major Maslač, dr. Zorjan in zastopnik župe Maribor-mesto podstarešina Kessler. Občni zbor je vodil predsednik Josip Klemenčič, ki je uvodoma nazdravil mlademu kralju Petru II., visokemu pokrovitelju gasilev kraljeviču Tomislavu in se nato spominjal pokojnih članov. — Sledila so poročila župnih funkcionarjev, predvsem tajnika Milana Klemenčiča in blaginjaka Antona Pšenčnika.

Delovanje gasilske župe Maribor-desni breg je zanimivo posebno iz tega razloga, ker obsega področje z najpogostejšimi požari. Gotovo so bili gasilci s področja te župe v preteklem letu največkrat zaposleni med vsemi tovariši v državi. V Sloveniji je okraj Maribor-desni breg glede požarov na drugem mestu. Prekaša ga edino še okraj Murska Sobota. V preteklem letu so gasile čete 16 malih požarov od 10.000 Din škode, 51 srednjih do 50.000 Din škode ter 6 velikih požarov čez 100.000 Din škode. Požar v Dobrovlah se lahko šteje med katastrofalne požarne nesreče. Skupno je tedaj nastopilo gasilstvo pri 84 požarih. Zgorelo je 59 stanovanjskih hiš, 70 gospodarskih poslopij, 2 gozda, 5 skladišč, 1 baraka, 3 svinjaki, 3 stiskalnice, 1 viničarija, 1 žaga in tri kopice sena. Pri 56 požarih je vzrok neznan, pri 17 nepaznja, 2 elektrika, 8 maščevanje, 1 koristoljubje. 75 požarnih objektov je bilo zavarovanih, 9 pa ne. Škoda pri zavarovanih znaša 3,104.200, na nezavarovanih 151.800 Din. Pri požarih je nastopil skupno 1801 gasilec, nastopi pa so preprečili 8,329.000 Din škode. Bi pa gotovo bila škoda zaradi požarov na Dravskem polju še mnogo večja, če bi ne bilo gasilstvo tako razvito. Župa šteje 31 čet z 812 člani. Čete so imele 268 praktičnih vaj in 21-krat teoretični pouk. Oborožitev je zelo moderna. Čete imajo 33 ročnih in 20 motornih brigalov, 13 voz za mostovo, 22 avtomobilov, 115 leštov, 8570 m cevi, 254 m sesalnih cevi. Finančni položaj čet ni preveč rožnat, ker imajo skupno 262.343 Din dolga. — Blaginjsko stanje župne uprave same je ugodno ter zaključuje leto z 6211.15 prebitka. Lani se je ustanovil tudi lastni poškodbeni fond, ki je začel poslovati z glavnico 14.385 Din.

1400 kosov), kar je bilo spakirano v 39 otroških in 98 družinskih zavojeh ter razdeljeno med potrebne. Poleg tega je bilo razdeljeno še mnogo živil, kuriva ter raznih nakazil.

Poročilo mladinskega oddelka Rdečega križa je podal g. Starman, ki je navajal v glavnem: V Ljubljani so organizirane v mladinskem oddelku 4 srednje šole s 755 člani (472 dijakov in 283 dikinj), 6 meščanskih šol s 1062 člani (379 dijakov in 692 dikinj) in 10 narodnih šol s 762 člani (316 dečkov in 445 deklic).

Poročilo o nabiralni akciji oblek je podal g. Jagodic.

Blaginjsko poročilo je podal g. Mlejnik. Poročilo je kolikor toliko ugodno. V imenu nadzornega odbora je podal poročilo g. Skalar, ki je predlagal razrešnico odboru, kar je bilo soglasno sprejeto.

Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika dr. Fetič, za podpredsednico pa gospa Krofova, v odbor pa je bilo izvoljenih okoli 30 članov.

Prečitana sta bila še predloga o ustanovitvi stalne počitniške kolonije na Trati v Poljanski dolini in o stalni ambulanci Rdečega križa v Ljubljani, nakar je bil občni zbor zaključen.

Velike Lašče

V dvorani kat. prosvetnega društva se bo predvajal kongresni film, ki bo pokazal vsem, ki se kongresa niso udeležili, kako veličastno smo se poklonili evharističnemu kralju, udeležencem pa bo obudil spomin na evharistične dni. Predstave bodo v soboto, 29. februarja ob 7. zvečer, v nedeljo, 1. marca ob pol 8. in ob 11. dopoldne ter ob 3. popoldne. — Vstopnina je tako nizka in ure predvajanja tako ugodne, da se povabilu prav vsak lahko odzove. Priporočamo to temboj, ker je čisti dobicek namenjen za bandero k Sv. Roku. Domačin in vsi iz okoliških fara prav posebno vabljeni.

Delo ljubljanskega Rdečega križa

Ljubljana, 28. februarja.

Snoči je bil v dvorani OUZD občni zbor ljubljanskega odbora Rdečega križa. Ob zadovoljivi udeležbi je otvoril zborovanje predsednik g. dr. Fetič, ki je predvsem pozdravil predsednika banovinske organizacije Rdečega križa dr. Krejčiča. Opisal je še dokaj živahno delo ljubljanskega Rdečega križa v preteklem letu. V imenu banovinskega odbora je govoril nato dr. Krejčič in opisal delo Rdečega križa v vsej Sloveniji, zlasti pa v Ljubljani.

Tajniško poročilo je podal g. Malnarič, ki je zlasti naglašal hvaležnost društva do banske uprave in mestne občine zaradi upoštevanja društva in njegovih akcij. Posebno priznanje pa izreka poročilo tudi mestnemu socialnemu uradu, še posebej pa ljubljanskemu prebivalstvu, ki je podprlo vse akcije Rdečega križa. Iz tajniških podatkov posnemamo, da šteje društvo sedaj 9 višje plačujočih, 612 rednih in 143 pomožnih članov, dalje 1522 državnih uslužbencev, iz vojske pa 65 rednih in 42 pomožnih članov, skupno 2864 članov. Od lankega obnovega zbora se je članstvo dvignilo za 651 članov.

V imenu prireditelnevega odbora je poročala načelnica ga. Minka Krofova. Poročala je predvsem o tednu Rdečega križa, o akademiji v Delavski zbornici, zlasti pa je naglašala zaslužno delo odbornika g. Jagodica, ki je upravitelj skladišča Rdečega križa in na katerega ramah leži prav za prav veliko dela pri društvu. Spomnila se je tudi gospe Jagodičeve, ki je bila za svoje delovanje pri Rdečem križu odlikovana s srebrno kolajno Rdečega križa.

Poročilo socialnega odbora je podal dr. Mis. Tudi ta je naglašal veliko delo g. Jagodica za društvo in za dobrodelne namene. Naglašal je, da je društvo zbralo mnogo oblačil, perila, obutve (okoli

Indijansko mesto v puščavskem pesku

V Nevadi so izkopali veliko indijansko mesto, ki je ležalo zasuto polnih 1000 let

Po 10 letnem delu so ameriški arheologi sedaj v okolici mesta Las Vegas v severnoameriški državi Nevada dokončali izkopavanje, katera so odkrila veliko podzemeljsko mesto, ki je tičalo pod puščavskim peskom več ko tisoč let.

Pred 10 leti sta dva mlada ameriška znanstvenika potovala po puščavskem ozemlju države Nevada in v pesku nenadno našla ločene čečinje. Ker sta sodila, da te čečinje niso slučajno našle v to samotno puščavo, sta začela kopati in izkopala še več drugih posod. S tem je bila potrjena njuna domneva, da stojita na razvalinah kakega starega indijanskega mesta.

Kmalu se je ta stvar razvedela in učenjaki so iz vse Amerike romali v to puščavo kopat. Dijaki in profesorji so kopali vključno veliki vročini in pomanjkanju vode. Izkopali so vedno več zanimivih reči. Zaradi tega je indijanski muzej izdelal podoben načrt za izkopavanje ter dal za to tudi dovolj denarnih sredstev. Išla je cela armada delavcev s stroji, vozili in drugimi pripomočki moderne tehnike. Toda kljub velikemu prizadevanju je trajalo celih 16 let, preden so iz puščavskega peska izkopali veliko mesto.

Kakor so strokovnjaki ugotovili, je to prastaro mesto zgrajeno tako pravilno, da bi tak načrt delal tudi modernemu arhitektu. Po obsegu je to mesto večje, kakor marsikatero moderno velenje. Ceste so vzgledno urejene: ravne, ob njih pa stoje kilometre daleč vrste hiš. Prav v kotu se z glavno cesto križajo postranske ceste, ob katerih tudi stoje hiše. Že ta uredba mesta dokazuje, da so prebivalci bili visoko kulturni. Ni manj zanimivo pa ni, kako so zgrajene posamezne hiše. Prilagodene so geološkimi razmeram te okolice. Stavbeniki tega puščavskega mesta niso marali za velike zgradbe, medtem ko so njihovi tovariši v Srednji in Južni Ameriki gradili zelo visoke hiše. Hiše tega mesta niso zgrajene na visoko, ampak na globoko. Njihovi temelji so postavljeni na solna tla, saj je vsa puščava države Nevada pokrita s soljo. Ta sol pa je bila tudi najbrže glavni vir dohodkov za prebivalstvo tega velikega mesta. Iz raznih ugotovitev sklepajo, da so prebivalci sol v velikih množinah izvažali ter z njo trgovali z obmorskimi mesti ob Tihem morju. Sol so kopali v

pravih rudnikih, kateri so bili spretno zgrajeni. Odkrili so rudarske jaskhe in rove, ki segajo več kilometrov daleč pod zemljo.

V hišah, katere so odkopali, so našli mnogo starinskega gradiva in bo najbrže preteklo še precej let naporega dela, preden bodo mogli dognati vrednost izkopane materije. Izkopali so tudi mnogo človeških okostij in mumificiranih mrličev, zraven pa tudi mnogo keramičnih posod, orodja iz kamna, blaga za obleke in oblačil. V svoje veliko začudenje pa učenjaki nikjer niso mogli najti niti sledu kake živali. Zato sodijo, da prebivalci puščavskega velenja domačih živali sploh niso poznali, ali pa jih niso mogli imeti. Sol so torej v velikih posodah prenašali sami. To bi ne bilo niti čudno, saj je znano, da še danes žive indijanski rodovi, ki zelo vztrajno tekajo in hodijo.

Ni pa še rešeno vprašanje, koliko je bilo to mesto staro, kako je nastalo in kako je izgubilo poc zemljo. Vendar sodijo, da so indijanski nomadski rodovi na teh krajih naselili pred najmanj 2000 leti. Po najdbah v spodnjih plasteh, domnevajo, da so prvotni prebivalci najprej stanovali v preprostih zemeljskih jamah. Pozneje so se priselili kulturno višje stoječi rodovi najbrže Indijanci rodu Pueblo. Ko so ti prišli semkaj, se je puščavsko mesto čudovito razvilo. Ko je to mesto najbolj cvetelo, kar je bilo najbrže nekako okrog l. 500 po Kr., je mesto imelo najmanj 500.000 prebivalcev. Ker ti kraji niso primerni ne za poljedelstvo, ne za živinorejo, se je prebivalstvo preživljalo izključno le s trgovino.

Se mnogo bolj čudno, kakor je življenje v tem puščavskem mestu, se nam pa mora dozdevati pogin tega mesta. Učenjakom je uganka, katero ne morejo razvozlati. Ali je stotisoče ljudi nenadoma pobrala kaka strašna kuga? Ali je ogromno mesto ugonobila kaka naravna katastrofa, kakor na primer Pompeje pod Vezuvom? Mogoče je tudi to, da je strašen peščen vihar zasul nizke hišice, v katerih so se vsi prebivalci brez pomoči zadušili. Morda bo pregledovanje obsežnega gradiva med izkopaninami pojasnilo skrivnostni pogin svetovnega mesta v puščavi.

Z abesinskih bojišč

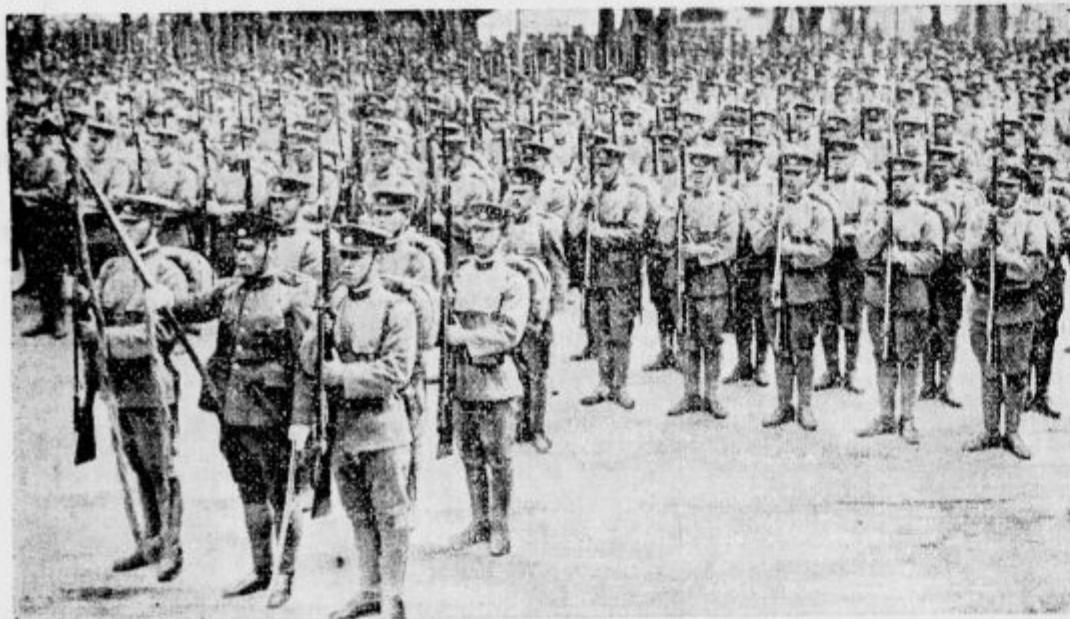

Da bi se lažje branili pred abesinskimi četniki, ki napadajo Italijane za hrbtom, so Italijani vsem prebivalcem zasedenega ozemlja začeli dajati posebne izkaznice. Kogar zalotijo brez take izkaznice, ga ustrelje. Slika nam kaže, kako Italijani te izkaznice razdeljujejo med domačine na polju v okolici Aksuma

Predstraže Grazianijeve armade stoje v zgornjem teku reke Sebeli. V ozadju vidimo obrise veličastnih gora Gubua.

Japonska revolucija v slikah

Polk cesarske japonske telesne straže

Umorjeni ministrski predsednik Okada

Umorjeni admiral grof Saito

Policijsko predsedništvo v Tokiju je zasedla prva divizija redne armade

»Ali vas ne utruja, ko se morate ves dan z dvigalom voziti gori in doli?« je vprašal gospod strežaja pri dvigalu.
»Seveda me utruja,« je odgovoril mladi strežaj.
»Ali je bolj naporno, kadar se vozite navzdol?«
»Ne!«
»Torej je bolj naporno, kadar se vozite navzgor?«
»Ali torej, kadar čakate?«
»Tudi ne!«
»Kaj pa vas tako utruja?«
»Večno spraševanje.«

Cesar in njegov dvojniki

V jutrovih deželah je bila že od nekdaj navada, da so za dosego važnih političnih ciljev vladarji imeli svoje dvojnike. Že ob smrti abesinskega cesarja Menelika je baje vloga cesarjevega dvojnika prevzel eden izmed njegovih dveh ščitonoscev, ki je bil Meneliku zelo podoben. Ko je Menelik umrl, je nekaj časa nastopal še Menelikov dvojniki, dokler ni prišel ugoden trenutek, da so lahko javno razglasili cesarjevo smrt. Ščitonosci so bili važni služabniki abesinskega dvora. V boju je bil ščitonosce oblečen v vladarska oblačila, da je sovražnikovo pozornost obrnil nase in od svojega vladarja, katerega je na ta način varoval. Toda pregovor pravi, da prilika dela tatu. Zato se ne smemo čuditi, da so taki dvojniki, ki so bili vladarjem dostikrat res čudovito podobni, naenkrat prenehali delati na povelje drugih, ampak so začeli nastopati na svoj račun. To se je v jutrovih deželah večkrat dogajalo.

Že iz starega veka nam je znana zgodovina perzijskega kralja Cira Velikega, ki je umrl l. 529. pr. Kr. Ta je v oporoki določil, da naj bo njegov naslednik v vladanju perzijskega kraljestva najstarejši sin Kambiz. Mlaščemu sinu, katerega so Grki imenovali Smerdis, pa je dal upravo vzhodnih dežel. Smerdis pa je bil bolj odločen in priljubljen, zaradi česar ga kralj Kambiz ni mogel trpeti ter ga je dal umoriti. Jezilo ga je namreč, da njegovega brata vsi Perzijci ljubijo in spoštujejo. To se je zgodilo, ko je Kambiz bil na obisku v Egiptu. Kraljev zakladnik pa je imel brata, magijca Gaumata, kateri je bil umorjenemu Smerdisu zelo podoben. S pomočjo te podobnosti je spravil zakladnik svojega brata na perzijski prestol. Toda kraljevske časti je užival le sedem mesecev. Kmalu so ga razkrinkali in kralj Darij I. ga je dal umoriti. Darij je namreč slutil, da nekaj ni v redu. Zato je naročil neki dvorni dami, naj poišče, ali ima vladar Smerdis odrezana ušesa ali ne. Darij je vedel, da so Gaumata zaradi nekega pregreška nekoč odrezali obe ušesi. Po odrezanih ušesih je prišla goljufija na dan.

L. 4. pr. Kr. je v Jerihu umrl judovski kralj Herod Veliki, kateri je v svoji zlobi dal umoriti svojo ženo Mariamno in njena dva sinova Aleksandra in Aristobula, katera sta bila vzgojena v Rimu. Ker je bil Herod saj 10 krat oženjen, je bilo vprašanje njegovega nasledstva zelo zmešano. Vsi tako zvali prestolonasledniki, ki so se potegovali za Herodov prestol, so se zbrali v Rimu in čakali, da cesar Avgust odloči, kdo bo Herodov naslednik v Judeji. Naenkrat se jim je pridružil neki osvobodjenec, ki je bil vzgojen

v Sidonu ter je bil umorjenemu sinu Aleksandru zelo podoben. Ta je začel pripovedovati, da so morilci, katere je poslal Herod, naj umore njega in njegovega brata Aristobula, kralja ogoljufali ter njima dvema darovali življenje. S temi trditvami in s svojo podobnostjo je res prelomil Jude na otoku Kreti, da so mu pomagali in je z njihovo pomočjo lahko prišel v Melos. Tukaj so ga obdarovali z bogatimi denarji, mu preskrbeli ladjo, da se je lahko odpeljal v Rim. V Rimu so mu nekdanji prijatelji njegovega očeta izkazovali časti kraljevega sina. Celo ljudje, ki so poznali pravega Aleksandra, so bili prepričani, da ima osvobodjenec Aleksandrovo potezo in da je res pristen Aleksander. Le cesar Avgust je še dvomil. Poiskal je prijatelja rajnega Aleksandra in ga poslal k temu »prestolonasledniku« na obisk. Ta je začel spravevati moža, kje je njegov brat Aristobul. Ta je odgovoril, da ga Aristobul čaka na otoku Cipru, ker se jima je zdelo bolj varno, če živita ločeno. Cesarjev odposlanec pa se ni dal premotiti, ampak je »prestolonasledniku« odkrito povedal, da je slepar. Obljubil mu pa je, da ne bo umorjen, če pove vso resnico. Nato je lažni Aleksander povedal, da je porabil svojo podobnost z umorjenim Aleksandrom, da bi se dokopal do bogastva. Cesar Avgust je nato tega »prestolonaslednika« obsodil na galeje. Prebivalci Melosa pa so imeli priliko, da so za svojo lahkovernost plačevali dolgove obsojenega »prestolonaslednika«. Vrh tega pa se jim je vse smejalo.

Ti vzgledi iz zgodovine starega veka so se ponavljali pozneje. Dokazujejo pa, da so dvojniki v življenju jutrovskega dvora in v ondodnih dvornih spletkah vedno igrali veliko vlogo. Iz najnovejšega časa poznamo poskus, kako se je neka Rusinja po svoji podobnosti hotela izdati za hčerko umorjenega ruskega carja, ki je na čudežen način sama ušla smrti.

Daljnogled na dežniku

Na angleških dirkališčih, kamor zelo radi hodijo tudi angleške dame, so ugotovili, da imajo pri tem ženske polne roke, kar jih izdatno ovira, da ne morejo tako pozorno opazovati tekm. Poleg neizogibne torbice nosi vsaka Angležinja s seboj tudi dežnik in daljnogled. To je vsekakor zelo nerodno. Zato so na Angleškem začeli sedaj delati take dežnike, ki bodo na držaju imeli pritrjen daljnogled.

Umetnik, ki je dolžan gospodarju najemščino: »Počakajte še nekoliko! V nekaj letih že bodo ljudje obiskovali ta siromašni in majhni atelje in govorili: Tukaj je deloval slavni slikar Zmasek!«

Gospodar: »Če najemščine do drevi ne plačate, bodo lahko že jutri tako govorili!«

Umorjeni finančni minister Takahashi

glavni inženir: dr. Eberlin, Ljubljana, Breg 30.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa eno kolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Stanovanja

550 Din

trisočasno sončno stanovanje, prenovljeno, električno, plin, pritlikline, oddam mirni stranki takoj ali po dogovoru. Medvedova 28, I. nadst. (c)

Posredstva

»Doben oglas v »Slovenca« posredstvo ti hitro prodaja, če že ne v gotovini, denarjem pa kupca ti s knjižico da.

Novozgrajena hiša

3 stanovanj, na Smarinski cesti, naprodaj. — Ugodni pogoji. Poizve se pri I. Oražem, Moste, Predovičeva ulica. (p)

Razno

Glashütte srebrno oro originalno, precizno izdelano, zamenjam za zlato iste znamke proti doplatilu. Ponudbe upr. »Sl.« pod »Glashütte ura« št. 2722. (r)

Vnajem

V najem oddam dva prostora za trgovino, Sredina mesta. — Vprašati Cankarjevo nabrežje 3-II, Berkman. (n)

Na Vrhniki

Kolodvorska 4 — oddam takoj lokal, stanovanje in več posameznih sob. (n)

Kupimo

Kupim vsako količino čistih belih jesenjih hlobov od 30 cm naprej in 2 m dolžine naprej. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Gotovina« št. 2667. (k)

Hrastove frize

25 mm, tudi sveže rezane, 40—60 cm dolge, 7—12 cm široke, I. in II. razredne, kupim. Ponudbe z navedbo cene na Interreklam, Zagreb, Masarykova 28, pod »Trajna dobava P-4165«. (k)

Kdor bi rad poznal tuje dežele in življenje po njih, kakor ga od blizu gledajo stotisoči slovenskih izseljencev, kdor bi rad poznal življenje, misljenje, načrte, upe, veselje, uspehe, skrbi, razočaranja, trpljenje slovenskih izseljencev, razkropljenih po vsem širnem svetu, naj si naroči slovenski izseljenski tehnik, revijo

„Duhovno življenje“

ki že tretje leto izhaja v Buenos Airesu, Republika Argentina, in ima svoje dopisnike in sodelavce med slovenskimi izseljenci vsega sveta, posebno odlično pa seznanja svoje čitatelje z razmerami v Argentini, deželi velike bodočnosti. Tedensko 32 strani. Letno dve debeli vezelanimi knjigi. Letna naročnina 70 Din, ki jih na naš račun nakažite Z združenju gospodarski banki v Ljubljani.

Uprava »Duhovnega življenja« Avalos 250

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka Ljubljana. Krekov trg 10.

Knjižice

Kmetijske posojil. ljubljanske do 250.000 Din kupim proti takojšnjemu plačilu. Najnižje ponudbe upravi »Slov.« pod »250.000« št. 2620. (d)

Hranilne knjižice

vseh zavodov lahko prodaste ali kupite proti takojšnjemu plačilu — najugodnejše potom Trg. ag. bančnih poslov Planinšek Alojzij, Ljubljana, Beethovnova ul. 14-I., telefon št. 35-10. (d)

Moško sukno od 14.- Din dalje

dobite v

Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska ulica št. 15

Vse bančne

in kreditne posle, nakupe in prodaje lahko uredite najugodnejše potom Trgov. ag. bančnih poslov Alojzij Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ulica št. 14-II., palača »Dunav«. Telefon št. 35-10. (d)

Deset nizkih vrtnic

trajno cvetočih, najlepših različnih barv, poštnine prosto, pošljemo na vaš naslov skrbno zavite za 60 Din. — Sadjarstvo Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. (l)

Deset vrtnic plezalk

v najkrajših, novih, plesnobi nepodvrženih sortah, vmes trajno cvetoče, poštnine prosto — pošljemo na vaš naslov za 60 Din: Sadjarstvo Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. (l)

Trenčkote

vsa oblačila, perilo itd. — v ogromni izbiri — kupite poceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (l)

Telefon 2039

PREMOG

KARBOPAKETE

DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Sadno drevje

od Dolinske je priznana odlično! Najboljše štajerske eksportne sorte: Kanadka, Boskoopski kosmač, Krivopelci, Bobovec, Boikovo jabolko, Belčnik, Charlamovsky itd. Cene nizke! Pri večjem odjemu posebne ponudbe. Zauzevajte se: Sadjarstvo Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. (l)

Šivalni stroj

počezljiv, nemški fabrikat, z okroglim čolnikom ki tudi šika in stopa — poceni naprodaj. — Nova trgovina, Tyrševa 36. (l)

Objave

Elektrarna

na Česnjici je naprodaj dne 16. marca 1936 ob 9. na dražbi pri sodišču v Škofji Loki. Cenjena je na 478.240 Din. — Najmanjši ponudke 239.244 Din. Podatke da pisarna dr. Zirovnika Janka, Ljubljana. Knafeljeva ulica 2. (o)

Občni zbor

Zveze šolarjev D. b. bo 29. febr. ob pol 20. pri »Levu«.

Prodamo

Mizarji!

Vse mizarске potrebščine dobite najceneje samo v železnini Weiner, Zagreb, Ilica 55. (l)

Gospodinj, pozor!

Vedno v zalogi sveža štajerska jajca — najnižje cene. Baloh, Kolodvorska ulica 18. (l)

Oblanje

za kurjavo ali stelo, prodam. Rojc, Tržaška c. 9.

Zastopnike-agente

za vsa banovinska mesta, potrebuje firma Vlada Mitić i Brat, Beograd, radi prodaje blaga na odplačilo. — Pismene ponudbe z referencami prinesite osebno ali na pošti predal št. 210, Beograd.

Knjigovodjo

starejšo osebo, perfektnega bilancista, sprejemmo. Poleg popolne veziranosti v knjigovodstvo mora obvladati tudi slovenski in nemški jezik. Le oni z veliko prakso in prvostopsnimi referencami naj pošljejo lastnorodno pisane ponudbe s prepisi spricel in navedbo dosežanega službovanja pod »Industrija« v upravo »Slovenca«.

RAZPIS

Občina Zagorje ob Savi, srez Litija, razpisuje pragmatično mesto občinskega blagajnika.

Solska izobrazba: Popolna srednja šola z zaključnim izpitom ali njej enake strokovne šole. Varščina 5000 Din v gotovini ali v varnih vrednostnih papirjih.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbe o občinskih uslužbencih, je vložiti tekom enega meseca po objavi tega razpisa v službenem listu pri tej občini.

OBČINA ZAGORJE OB SAVI, dne 25. februarja 1936.

VABILO

na občni zbor I. slov. tov. miner. voda, sodavice in brezalkoh. pijač r. z. z. o. pol. v Ljubljani, ki bo v soboto, dne 7. marca 1936 ob treh popoldne v zadrugi pisarni v Slomškovi ul. 27 s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo o poslovanju. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka. 5. Volitve načelstva, namestnikov, nadzorstva in razsodišča. 6. Premembav pravil. 7. Raznosterosti. — K obilni udeležbi vabi ODBOR.

Ludwig Ganghofer:

25

Grad Hubert

(Roman.)

Sto korakov od njiju se je dvigala skalna stena, s katere je držal kozji prelaz preko čeri in korenin nizdol v ruševje. Tisti del stene, kjer so stale druge kože s kozlom, je bil zakrit s kamenitim zobom, nasprotno so pa videli v daljavi samo kope, preko katerih je moral France ubrati svojo pot.

Hladna senca in globok molk okoli in okoli. Le večsah je priplaval po tihem ozračju iz sončne doline izgubljeni glas zvona.

Minila je ena ura. Grof Ege se ni zganil. Le večsah je potipal s palcem ali so petlini pušk v njegovem naročju tudi zares napeti. Siper je oprezoval proti daljnemu skalnim kopam. »Zdaj se vzpenja!« je šepetal. V majhni temni črti, ki se je počasi premikala, sta spoznala Francetovo postavo v sivem skalovju. »Tu ne vem kaj, zame se nekam prepočasi vzpenja!«

»Čisto pravilno se vzpenja!« je zašepetal grof. »Izven službe je lahko mlad zelenec, če pa gre zares, se zanesi nanj! Tu je čisto tak kot oče.« Nobenega odgovora ni bilo. Vendar je grof Ege slišal, kako je Siper za njim težko dihal skozi nos. »Ne sopihaj tako glasno!« Sedaj je bilo tiho.

Francetova postava je izginila v globeli in zopet je prešlo pol ure. Nato je zadonel iz daljave zamolkel ropot padajočega kamenja.

»Druge kože!« je šepetal grof Ege. Trdneje so se oprijele njegove roke puške in žgoče so visele njegove oči na skalnem zobu, kjer se je moral prikazati kozel.

Od minute do minute se je ostrila napetost njegovih potez, na odrevenem obrazu ni bilo kaplje krvi, trpko stisnjene ustnice so pomoderle in vedno bolj vroče je plamenel ogenj njegovih oči. Kar je žarelo s tega obraza, ni bila čista, vesela radost nad lovom, ne ponosno moško veselje, ki ga nudi plemeniti lov. Bila je divja, razjeda-joča strast, ki v zahtevah in uživanju ne pozna niti mere niti meje, zgrabi vsega človeka z dušo in telesom kot plamen sušje; v takem človeku ugašne čut za vsako drugo življenjsko vrednoto, ta strast mu daje vedno samo eno gledati in pozeleti nekaj, kar ga opaja in nikdar ne uteši, ki njega samega umori in druge z njim. In kakor znamenje zaznamovanja je gorela na čelu grofa Egeja rdeča buška, ki mu jo je pozvračil tram na vratih.

»Gospod grof, zdaj prihaja!« je šepetal Siper. Postava divjačine se je pojavila iz kamenja! Grof Ege ni dvignil puške. »Ta je drugi! Jaz hočem svojega!« Kakor so bile te besede nalahko izgovorjene, jih je zver zaslišala. Z istegnjnim vratom je obstala ter ogledovala oba lovca pod seboj. Nepremično sta sedela in koza ni opazila v dveh sivih kopah ljudi. Počasi je pričela stopati po prelazu. Tedaj je počil dfečel na sklanjeni steni strel, začul se je prasketajoči ropot kamenja in z vseh sten se je valil odmev. Prestrašena koza je napravila nekoliko brezčilnih skokov v skalovje in grof Ege se je vznemiril. Trepel se je polastil njegovih rok in v drgetajoči jezi je zašepetal skozi zobe. »Slabo je! To je bil starišnji strel, kozel gre proti gornjemu prelazu. Pojdi k vragu, Siper! Jaz sam bi moral iti za Francetom! Zdaj bom izgubil svojega kozla! Druge kože so vse pokvarile!«

Besede so bile glasne in zdaj je koza spoznala svojega sovražnika. V divjih skokih je iskala poti v višje skalovje. Naletela je na gole skale, morala se je obrniti in privijala je preko prelaza.

Tinčkove in Tončkove prigode

266.

Med starimi prijatelji.

Pristala sta s svojim splavom na kraju, odkoder sta nekoč od-potovala v svet. Tam sta zagledala v široki kotanji trop dečkov, ki so se kopali.

»Glej, glej, to so pa najini stari znanci!« je radostno zaklical Tinček.

Na vso sapo sta stekla k njim, mahala z rokami in kričala že od daleč:

»Pozdravljeni, fantje! Pa smo spet skupaj!«

»Pravkar sva se vrnila iz Afrike,« je povedal Tonček.

Tudi kuža Muki je veselo planil proti dečkom in zabeval, kakor da hoče potrditi Tončkove besede: »Hov, hov, to je pa gola resnica!« Dečki so naše tri junake nekaj časa presenečeno gledali, potem pa so jim prijateljsko stisnili roko.

»Pojdiva se še midva kopat,« je predlagal Tinček. »Tukaj se nama ni treba več bati krokodilov in vodnih kač.«

Slekla sta se in se pridružila drugim plavalcem. Veselo sta čofotala po vodi, vmes pa pripovedovala svoje doživljaje.

Dečki so ju nekaj časa molče poslušali, potem pa so si začeli mežikati in norčevati iz njiju.

»Ali mislite, da smo se s pametjo skregali? Niti besedice vama ne verjamemo!« je dejal največji deček in ju grdo pogledal.

»Nazadnje nam bosta še hotela natveziti, da sta bila med ljudozrci,« se je zarežal drugi deček.

»Saj sva tudi bila!« je dejal Tinček.

»Ho, ho,« so se začeli smejeti vsevprek in se jima pačiti v obraz.

»Če bosta tako nesramno lagala, je najbolje, da pobereta šila in kopita in jo odkurita, drugače vaju bomo nabunkali, da bosta pomnila!«

Zahvala

Vsem, ki so tolažili med boleznijo, doma in v bolnišnici našo nepozabno soprogo in mamico, pokojno gospo

Jožico Šušteršič

gostilničarka pri »Slepem Janezu«

izrekamo najtoplejšo zahvalo. Prav tako vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in ji okrasili grob z vencem in cvetjem; posebno še šolskim vodstvom narodne in meščanske šole v Šiški, Obrtnemu društvu v Šiški, Narodni čitalnici in gasilski četi v Dravljah. Sokolu v Šiški in St. Vidu, Gostilničarskemu združenju za Dravsko banovino, za ljubljansko okolico in za mesto Ljubljana, prečastiti duhovščini iz Dravelj in St. Vida, za sožalje in spremstvo do groba.

Vsem, ki so se nas spomnili z izrazi sočustvovanja, pismeno ali ustmeno in nam s tem lajšali neutešno bol, srčna hvala!

Zapuže - Ljubljana, dne 28. februarja 1936.

Soproga in otroci.

»Čakaj, zver, to mi moraš plačati!« je zasikalo z ust-nie grofa Egeja. Dvignil je puško — ne, da bi kot lovec ustrelil divjačino, temveč, da bi ohladil svojo jezo na divjačino, ki mu je pokvarila zaželeno veselje in bila s svojim prezgodnjim begom opozorila pričakovanega kozla na gorečega lovca. Strel je počil in koza se je zgrudila. Medtem ko je še umiraje otepala s kraki, sta pridirjali dve kozi v begu preko prelaza, bila je koza s kozličem.

Grof Ege je posegel z roko nazaj. »Daj sem!«

»Ali gospod grof? Kozlič?« je jecljal Siper.

Gospod je zacepetal z nogo. »Daj sem, ti pravim!« Z jeznim sunkom je pograbil rezervno puško, dva strela in koza je ležala umirajoča na tleh, medtem ko se je javkajoči kozlič z raztresenim hrbiščem odvrlel v ruševje, puščajoč za sabo po kamenju krvavo sled. Ni se bil še polegel odjek obeh strelav, ko je zadonel z vrha skale odmevajoč vrisk.

»Gospod grof, kozel mora priti!« je jecljal Siper, ko je spoznal pomen tega krika. Posegel je po izpraznjeni puški ter jo na novo nabito ponudil svojemu gospodarju. Trepel se je polastil grofa, dihal je težko in bled kot stena je odrevenel njegov obraz, medtem ko se je njegov pogled vzpel na prelaz. Ta hip je začutil, kako ga vleče za suknjič in zaslišal je šepetajoči lovčev glas: »Tam zgoraj je! Prav nad vami! Streljajte! Streljajte!«

Za skalnim zobom je moral kozel zapustiti običajni prelaz in stal je, visoko nad obema lovcema v široki razpoki, ponosna, silna zverska postava, katerega redko lepo oglavno okrasje se je z dvema ostro zakrivljenima črtama odražalo od sivega skalovja.

Grof Ege je gledal kakor okamenel.